

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Poznaniu

LPO.410.038.02.2017
P/17/075

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/17/075 - Organizacja ruchu i utrzymanie dróg przekazanych jednostkom samorządu terytorialnego po wybudowaniu nowych dróg krajowych, w tym dróg ekspresowych lub autostrad.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Poznaniu
Kontroler	Zbigniew Truszkowski, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LPO/12/2018 z dnia 15 stycznia 2018 r. (dowód: akta kontroli str. 1)
Jednostka kontrolowana	Urząd Gminy Suchy Las; ul. Szkolna 13, 62-002 Suchy Las (dalej: Urząd)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Grzegorz Wojtera, Wójt Gminy Suchy Las ¹ (dalej: Wójt albo Zarządca drogi) (dowód: akta kontroli str. 6-9)

II. Ocena kontrolowanej działalności²

Ocena ogólna

W latach 2014-2018 (do 2 marca)³, Wójt co do zasady prawidłowo realizował obowiązki zarządcy drogi, o których mowa w art. 20 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych⁴, wobec drogi nr 319341 P⁵, przejętej po wybudowaniu ciągu głównego drogi krajowej nr S 11, od węzła Rokietnica do węzła Swadzim⁶.

Rzeczywisty zarząd nad starodrożem został przejęty przez Gminę niezwłocznie po oddaniu do użytkowania nowego odcinka drogi. Podejmowano aktywne i kompleksowe działania w celu uregulowania stanu prawnego położonych pod nim gruntów. Ulica Obornicka była poddawana obowiązkowym kontrolom z art. 62 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane⁷. Środki przeznaczane na drogę i działania podejmowane przez Zarządcę pozwalały utrzymać ją w dobrym stanie technicznym i zapewnić bezpieczeństwo jej użytkownikom. Wykonano pomiar generowanego na starodrożu ruchu drogowego oraz rzetelnie sporządzano informacje o drogach publicznych i terminowo przekazywano je do Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad oddział w Poznaniu (dalej: GDDKiA).

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły: nieprowadzenia dziennika objazdu starodroża, przewlekłości w wystąpieniu z wnioskiem o nadanie numeru przejętej drogi i wprowadzeniu jej do ewidencji środków trwałych, a także nieopracowania projektów planów rozwoju sieci drogowej. Nie wpływały one jednak na stan przejętej drogi i bezpieczeństwo uczestników ruchu drogowego.

¹ Od 1998 r.

² Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie.

³ Dalej: okres objęty kontrolą.

⁴ Dz. U. Z 2017 r. poz. 2222, ze zm., dalej: ustawa o drogach.

⁵ Numer drogi został nadany 15 lutego 2018 r. uchwałą nr 4901/2018 Zarządu Województwa Wielkopolskiego z dnia 15 lutego 2018 r.

⁶ Dalej także: starodroża, przejęta droga, ul. Obornicka albo droga o numerze ewidencyjnym G319341P.

⁷ Dz. U. Z 2017 r. poz. 1332, ze zm., dalej Prawo budowlane.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Działania dotyczące właściwego utrzymania przejętych odcinków dróg

1.1. Proces przejęcia zarządu nad starodrożem

Opis stanu
faktycznego

Wielkopolski Wojewódzki Inspektor Nadzoru Budowlanego, decyzją z 16 grudnia 2014 r.⁸, udzielił GDDKiA pozwolenia na użytkowanie dla obiektu kategorii XXV i IV, tj. ciągu głównego drogi krajowej nr S 11 od węzła Rokietnica do węzła Swadzim wraz z łącznicami: DP-1, DP-2, DP-3, DL-1, DL-2, DL-3, w oparciu o decyzję Wojewody Wielkopolskiego nr 285/11 z 7 września 2011 r.⁹ W dniu 19 grudnia 2014 r. ww. nowo wybudowany odcinek drogi został oddany do użytku. Tego samego dnia GDDKiA przekazała Gminie fragment drogi nr 11 na odcinku od km 265+551 (koniec węzła Poznań Północ) do km 272+299 (granica m. Poznania), o długości 6,748 km wraz planem orientacyjnym przekazanego odcinka, ewidencją drogową i inną dokumentacją. Istniejący odcinek drogi został pozbawiony dotychczasowej kategorii; zaliczono go do kategorii drogi gminnej o numerze ewidencyjnym G319341P i z mocy prawa, na podstawie art. 10 ust. 5 ustawy o drogach¹⁰, został przejęty na własność Gminy.

(dowód: akta kontroli str. 10-28)

1.2. Aktualizacja wpisów dotyczących prawa własności gruntów, po których przebiegają przejęte odcinki dróg

Gmina w ewidencji gruntów i budynków¹¹, figurowała jako właściciel wszystkich 91 działek przejętych w związku ze zmianą zarządcy drogi. Zmiany w ewidencji dokonano 22 grudnia 2016 r., na wniosek Wójta z 16 grudnia tego roku.

Według stanu na dzień 12 lutego 2018 r. w księgach wieczystych ujawniono prawa własności Gminy do 22 nieruchomości, po których przebiegało starodroże. Dla kolejnych siedmiu przygotowano wnioski. W odniesieniu do pozostałych 62 działek, w związku z nieuporządkowanym stanem ksiąg wieczystych lub brakiem tych ksiąg, prowadzone były postępowania wyjaśniające.

Według wyjaśnień Kierownika Gospodarki Nieruchomościami wykonywanie przez Urząd działań związanych z wpisami do ewidencji i ujawnianiem praw własności nieruchomości, utrudniały w szczególności: opóźnienia GDDKiA w przekazaniu Gminie wykazu działek pod starodrożem i jego korekt (numerów działek, arkuszy map, powierzchni i obrębów), konieczność wykonania geodezyjnego podziału części przejętych nieruchomości, nieuzasadnione opóźnianie przez PODGiK czynności ujawnienia Gminy jako właściciela przejętych działek, wydłużony okres oczekiwania na zleczone PODGiK wypisy i wyrisy dla działek niezbędne do składanych wniosków wieczystoksięgowych o ujawnienie praw własnościowych Gminy w Sądzie Rejonowym Poznań – Stare Miasto w Poznaniu oraz nieuporządkowane przez GDDKiA księgi wieczyste prowadzone dla działek pod starodrożem¹². Kierownik Wydziału wyjaśniła, że Urząd nadal wykonuje działania w celu ujawnienia w księgach wieczystych Gminy, jako właściciela pozostałych działek. Dodała, że

⁸ Znak sprawy: WIT.771.173.2014.MS

⁹ Znak: IR.V-5.7840-45/11

¹⁰ W jej brzmieniu przed 9 lipca 2015 r.

¹¹ Prowadzonej przez Powiatowy Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w Poznaniu, działający, jako jednostka budżetowa powiatu poznańskiego (dalej: POD GiK).

¹² W zakresie numerów działek (nieujawnienie w dziale I KW), własności (GDDKiA nieujawniona w dziale II KW) i jej ograniczeń (niepomyślane ograniczenia w dziale III KW).

uwarunkowania i okoliczności niezależne od Gminy pozwalają sądzić, że proces ten zakończy się w 2019 r.

(dowód: akta kontroli str. 29-231)

1.3. Organizacja jednostki, stan liczbowy i kwalifikacje pracowników wykonujących zadania zarządcy drogi

Zadania Zarządcy dróg wykonywał w Urzędzie Referat Komunalny (dalej: Referat), w którym było zatrudnionych sześć osób, a pięć z nich zajmowało się administrowaniem drogami znajdujących się na terenie Gminy. Główne zadania z zakresu zarządzania pasami drogowymi wykonywali: Kierownik Referatu¹³, posiadająca wykształcenie inżynierskie (zarządzanie i marketing w zakresie techniczno-handlowym) i średnie wykształcenie kierunkowe (technik budownictwa drogowego) oraz Inspektor ds. drogowych¹⁴ posiadający m.in. dyplom inżyniera wydziału melioracji i inżynierii środowiska. Prowadzili oni m.in. postępowania i przygotowywali projekty decyzji o zajęciu pasa drogowego, lokalizacji i umieszczaniu urządzeń infrastruktury technicznej w pasie dróg gminnych, lokalizacji zjazdów oraz projekty zgód na nasadzanie w pasach dróg i poruszanie się pojazdów o tonażu powyżej 3,5 tony. Ponadto, opiniowali decyzje o warunkach zabudowy i decyzje lokalizacji celu publicznego w zakresie zjazdów na drogi gminne, nadzorowali konserwację oznakowania pionowego i poziomego oraz prowadzili ewidencję dróg gminnych. Do zadań Kierownika Referatu należało także zlecanie budowy progów zwalniających oraz wykonywanie projektów organizacji ruchu i uzgadnianie projektów tymczasowych organizacji ruchu. Inspektor ds. komunalnych w Referacie¹⁵, inżynier leśnik, zajmował się bieżącymi remontami nawierzchni bitumicznych dróg oraz współpracą z Zakładem Gospodarki Komunalnej w Suchym Lesie w zakresie utrzymywania porządku na jezdniach i poboczach (zamiatanie, koszenie, usuwanie chwastów, utrzymanie zieleni). Zadaniem podinspektora ds. komunalnych było m.in.: prowadzenie spraw z zakresu utrzymania oświetlenia dróg i placów będących własnością Gminy oraz podmiotu zewnętrznego. Podinspektor ds. organizacji i bezpieczeństwa ruchu drogowego, były oficer Policji, m.in.: opiniował i zatwierdzał projekty organizacji, prowadził kontrole oznakowania dróg, współpracował z podmiotami zewnętrznymi w zakresie poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego.

(dowód: akta kontroli str. 232-267)

1.4. Realizowanie obowiązków zarządcy drogi dotyczących bieżącego utrzymania

1.4.1. Kontrole stanu technicznego

Droga nr G319341P jako liniowy obiekt budowlany podlegała obowiązkowym kontrolom przewidzianym w art. 62 ust. 1 pkt 1 i 2 Prawa budowlanego. W latach 2014-2017 okresową kontrolę, polegającą na sprawdzeniu stanu technicznego (roczną) ul. Obornickiej, Zarządca drogi wykonał dwukrotnie, w 2015 r.¹⁶ i 2016 r.¹⁷ Okresową kontrolę, polegającą na sprawdzeniu stanu technicznego oraz

¹³ Dodatkowe kwalifikacje: szkolenie - remonty kapitalne i przebudowa nawierzchni dróg samorządowych z uwzględnieniem nowoczesnych technologii; Procedury zmiany organizacji ruchu – stała i czasowa organizacja ruchu. Zajęcie pasa drogowego. Prawo, teoria i praktyka.

¹⁴ Dodatkowe kwalifikacje: szkolenie: Nowe duże zmiany w ustawie o drogach publicznych od 1 lipca 2016r. Nowe obowiązki zarządców dróg; - Procedury zmiany organizacji ruchu- stała i czasowa organizacja ruchu; Administrowanie pasem drogowym i wydawanie decyzji o zajęciu pasa drogowego;

¹⁵ Dodatkowe kwalifikacje: szkolenie: najnowsze zmiany w przepisach dot. usuwania drzew i krzewów, wybrane problemy zw. z wycinką drzew i krzewów w aktualnym stanie prawnym

¹⁶ Protokół nr 1/SL/2015 z 8 października 2015 r.

¹⁷ Protokół nr 1/SL/2015 z 10 października 2016 r.

przydatności przejętej drogi do użytkowania (pięcioletnią) wykonano w 2017 r.¹⁸, a poprzednio w 2014 r. Kierownik Referatu Komunalnego wyjaśniła, że wykonując w 2017 r. obowiązek „przeglądu pięcioletniego” pozostałych dróg gminnych, w celu ujednolicenia terminów przeglądów wszystkich dróg w Gminie, kontroli pięcioletniej poddano także ul. Obornicką. Kontrolę pięcioletnią starodroża w 2017 r. wykonano łącznie z kontrolą roczną¹⁹. Wójt dodał, że w jego ocenie ww. działania spełniały wymóg przeprowadzania kontroli okresowych, o których mowa w art. 20 pkt 10 ustawy o drogach.

(dowód: akta kontroli str. 268-319, 425-426)

Ww. kontrole wykonywały osoby posiadające stosowne uprawnienia budowlane o specjalności drogowej, które w drodze decyzji Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego, zostały wpisane do Centralnego Rejestru Osób posiadających uprawnienia budowlane²⁰ oraz na listę członków Wielkopolskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa. Wyniki kontroli okresowych drogi G319341P wskazywały na jej dobry stan, niezagrożący bezpieczeństwu ruchu drogowego, pozwalający na jej użytkowanie na całej długości bez ograniczeń. Oględziny starodroża wykonane w dniu 6 lutego 2018 r. wykazały m.in., że nawierzchnia wykonana z masy bitumicznej była w stanie dobrym²¹. Cały odcinek ul. Obornickiej został przebudowany, a jego nawierzchnia nie wymagała napraw.

(dowód: akta kontroli str. 320-321, 322-334)

1.4.2. Prawidłowość prowadzenia dokumentów ewidencyjnych starodroży

Zarządca drogi ustalił numer ewidencyjny dla przejętego odcinka; dla starodroża założono książkę drogi (dalej Książka). Książkę prowadzono według wzoru stanowiącego załącznik nr 1 do rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 16 lutego 2005 r.²², oddzielnie dla każdego odcinka. Wpisów do Książki dokonywała osoba upoważniona (tabela nr 1). W wykazie protokołów kontroli okresowych stanu technicznego i wartości użytkowej odcinka drogi (tabela nr 5) odnotowywano wykonane kontrole roczne i pięcioletnie. W tabeli nr 8 wprowadzono dane o parametrach technicznych poszczególnych odcinków starodroża. Ewidencję wyposażenia technicznego drogi, w tym: jego rodzaj, lokalizację, sposób rozmieszczenia zawarto w tabeli nr 10 Książki.

(dowód: akta kontroli str. 335-403, 404-422)

1.4.3. Zabezpieczenie środków na prawidłowe utrzymanie starodroży

Stan przejętego starodroża był dobry. Potwierdzały to zapisy w protokołach z kontroli rocznych i pięcioletnich wykonanych na zlecenie poprzedniego zarządcy drogi (GDDKiA), ustalenia zawarte w protokole z przeglądu pięcioletniego wykonanego na zlecenie Gminy oraz ustalenia po ww. oględzinach starodroża.

Prace inwestycyjne i remontowe na drogach gminnych wykonywano w oparciu o Wieloletni Plan Finansowy i budżet Gminy, uchwalane przez Radę Gminy. Wójt

¹⁸ Protokół nr 1/D/2017 z kontroli okresowej 5-letniej stanu technicznego drogi, grudzień 2017 r.

¹⁹ W Protokole nr 1/D/2017 kontroli okresowej 5-letniej stanu technicznego drogi wskazano, że przeprowadzono ją na podstawie art. 62 ust. 1 pkt 1 i 2 Prawa budowlanego. Realizację obowiązku wynikający z art. 62 ust. 1 pkt 1 udokumentowano w pkt: 1, 3, 4, 6 i 7 protokołu. Wyniki badań związanych z kontrolą okresową 5-letnią stanu technicznego starodroża przedstawiono w pkt: 2, 5, 7 i 8 ww. protokołu.

²⁰ Pod pozycją 4516/09/U/C

²¹ W świetle wytycznych „Diagnostyka stanu nawierzchni i jej elementów” wprowadzone zarządzeniem nr 34 Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad z dnia 30 kwietnia 2015 r. oraz zarządzeniem nr 60 z dnia 2 grudnia 2015 r. zmieniającym zarządzenie w sprawie diagnostyki stanu nawierzchni i jej elementów.

²² W sprawie sposobu numeracji i ewidencji dróg publicznych, obiektów mostowych, tuneli, przepustów i promów oraz rejestru numerów nadanych drogom, obiektom mostowym i tunelom. Dz. U. Nr 67, poz. 582. (dalej: rozporządzenie w sprawie ewidencji dróg).

zaznaczył, że środki na utrzymywanie starodroża także pochodziły z budżetu przeznaczonego na utrzymanie dróg gminnych. Referat Komunalny corocznie opracowywał projekt planu rzeczowo-finansowego zawierający plan wydatków bieżących i majątkowych oraz zadań inwestycyjnych. Projekt tego planu sporządzano na podstawie wyników okresowych przeglądów technicznych dróg, pomiarów natężenia ruchu, analiz zdarzeń drogowych, w tym wypadków, wniosków mieszkańców oraz potrzeb wynikających z wykonywanych albo planowanych inwestycji wokół dróg. Działania te wpisywały się w realizację obowiązków zarządcy drogi, o których mowa w art. 20 pkt 2 ustawy o drogach.

Według wyjaśnień Wójta, nie było potrzeby występowania o środki zewnętrzne na przejęte starodroże. Pomimo dobrego stanu przejętej drogi, w latach 2015-2017, jej Zarządca wydał na modernizację zwiększającą bezpieczeństwo uczestników ruchu i bieżące utrzymanie starodroża odpowiednio: 90 789 zł, 35 485 zł i 89 084 zł. Środki te wydatkowano na:

- wybudowanie ciągu pieszego wzdłuż ulicy Obornickiej w miejscowości Jelonek po obu jej stronach i zabezpieczenie go barierkami U – 12a oraz wyposażenie w sygnalizację świetlną przejścia dla pieszych łączącego zatoki autobusowe po przeciwnych stronach drogi,
- wybudowanie azylu dla pieszych w celu ułatwienia im bezpiecznego przekraczania ulicy, zmniejszenia prędkości przez kierujących, uspokojenia ruchu, a także na wprowadzenie bezkolizyjnego kierunku dla skręcających w lewo z ulicy Obornickiej w Nektarową z wykorzystaniem obszaru jezdni wyłączonej z ruchu,
- wybudowanie na skrzyżowaniu ulicy Obornickiej z ulicą Konwaliową zatok autobusowych z wiatami przystankowymi oraz dobudowanie chodnika z barierkami U -12a łączącymi ruch pieszego z ulicą Konwaliową, przy której znajduje się szkoła,
- wybudowanie w osi jezdni azylu dla pieszych w celu ułatwienia im bezpiecznego przekraczania ulicy, zmniejszenia prędkości przez kierujących, uspokojenia ruchu a także na wprowadzenie bezkolizyjnego kierunku dla skręcających w lewo na skrzyżowaniach starodroża z ulicami Radosną i Pawłowicką,
- wybudowanie chodnika zabezpieczonego barierkami U-12a, łączącego Galerię Sucholeską ze skrzyżowaniem ulicy Obornickiej z ulicą Sucholeską.
- instalację nowych sygnalizatorów akustycznych, zwiększających bezpieczeństwo pieszych, na czterech sygnalizatorach świetlnych kierujących ruchem w ciągu ulicy Obornickiej.
- instalację nowego oznakowania ostrzegającego o miejscach, w których zwierzęta dziko żyjące często przekraczają starodroże, na odcinku od ul. Pawłowickiej w Złotnikach do ul. Żytniej w Złotkowie.

Wójt poinformował, że w 2018 r. i latach następnych, w celu poprawy bezpieczeństwa wszystkich uczestników ruchu na starodrożu, Gmina planuje:

- opracowanie do końca 2018 r. za 240 000 zł projektu zmiany organizacji ruchu dla osiedla Suchy Las i Suchy Las Wschód (m.in. wyznaczenie elementów odbłaskowych na powierzchniach wyłączonych z ruchu, oraz przejść dla pieszych z aktywnym oznakowaniem).
- przebudowę w drugiej połowie 2018 r. za 500 000 zł, skrzyżowania ul. Obornickiej i Nektarowej (wydzielenie prawoskrętu z ul. Nektarowej w ul. Obornicką, wyznaczenie przejścia dla pieszych oraz budowa sygnalizacji drogowej zarządzającej ruchem, kanalizująca ruch na tym skrzyżowaniu),

- budowę skrzyżowania obsługującego komunikację terenów strefy gospodarczej w rejonie ul. Zachodniej i Północnej w m. Złotkowo oraz dróg wokół tego obszaru,
- przebudowę w 2019 r. za 2 000 000 zł skrzyżowania ul. Obornickiej z ul. Młodzieżową (wydzielenie lewoskrętu z ul. Młodzieżowej w ul. Obornicką, oraz budowa sygnalizacji drogowej zarządzającej ruchem na tym skrzyżowaniu),
- budowę systemu komunikacyjnego na terenach położonych przy starodrożu w rejonie ulic Klonowej, Starej Drogi i Sprzecznej w m. Suchy Las (budowa ronda, chodników, zatok autobusowych i dróg serwisowych).

Gmina podjęła działania zmierzające do utworzenia w obiektach Zakładu Gospodarki Komunalnej przy ul. Obornickiej, bazy dla Zespołu Ratownictwa Medycznego (dalej: ZRM). Utworzenie w rejonie operacyjnym 30/21 nowego ZRM zmniejszy czas dotarcia na miejsce zdarzenia zwiększając szanse m.in. na udzielenie profesjonalnej pomocy osobom poszkodowanym w wypadkach komunikacyjnych na starodrożu.

(dowód: akta kontroli str. 429-431, 453-455)

1.4.4. Urządzenia niezwiązane z potrzebami zarządzania drogami lub potrzebami ruchu drogowego umieszczone w pasie drogowym przejętych dróg oraz wysokość opłat pobieranych z tego tytułu

W związku z przejęciem przez Wójta zarządu nad drogą G319341P i wygaszaniem decyzji przez GDDKiA, już w styczniu 2015 r. wydano 21 decyzji zezwalających na umieszczenie urządzeń infrastruktury technicznej niezwiązanych z potrzebami zarządzania drogami lub potrzebami ruchu drogowego w pasie starodroża, dotyczących prowadzenia w tym pasie przewodów telekomunikacyjnych, energetycznych, gazowych, wodno-kanalizacyjnych oraz posadowienia studni telekomunikacyjnych. Decyzje wydano dla wszystkich ww. urządzeń umieszczonych w pasie drogowym i nakładano z tego tytułu opłaty roczne, o których mowa w art. 40 ust. 2-6 ustawy o drogach, według stawek określonych w uchwale Rady Gminy Suchy Las nr XXIX /250/04 z dnia 26 sierpnia 2004 r.²³.

W latach 2015-2017 Gmina wydała 52 decyzje, w tym 13 zezwalających na umieszczenie reklam w pasie drogowym ul. Obornickiej.

W okresie objętym kontrolą nie wystąpiły przypadki zajęcia pasa drogowego starodroża: bez zezwolenia zarządcy drogi lub bez zawarcia umowy²⁴, z przekroczeniem terminu zajęcia określonego w tym zezwoleniu lub w umowie, o powierzchni większej niż powierzchnia w nich określona.

(dowód: akta kontroli str. 516-562)

1.5. Okresowe pomiary ruchu drogowego na przejętych odcinkach

Zarządca drogi wykonał okresowy pomiar natężenia ruchu na przejętej drodze w grudniu 2015 r. Na podstawie tych pomiarów wykonano analizy zagrożeń bezpieczeństwa ruchu drogowego. Wyniki analiz miały wpływ na charakter wykonanej w latach 2016-2017 modernizacji przejętej drogi opisanej w części punkcie III.1.4.3. wystąpienia. Analizy zagrożeń uwzględniono także w dwóch zatwierdzonych już projektach organizacji ruchu drogowego.

(dowód: akta kontroli str. 604-613, 641-642)

²³ W sprawie ustalenia opłat za zajmowanie pasa drogowego dróg gminnych na cele niezwiązane z potrzebami zarządzania ruchem lub potrzebami ruchu. Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 143, poz. 2954, ze zm.

²⁴ O której mowa w art. 22 ust. 2, 2a lub 2c ustawy o drogach.

1.6. Informacje statystyczne o sieci dróg publicznych przekazywane GDDKiA

Stosownie do § 2 ust. 2 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 16 lutego 2005 r.²⁵, Zarządca drogi przekazywał Generalnemu Dyrektorowi Dróg Krajowych i Autostrad raz w roku, w terminie do końca pierwszego kwartału, według stanu na 31 grudnia roku poprzedniego, informacje o sieci dróg publicznych.

(dowód: akta kontroli str. 614-638)

1.7. Prawdliwość wykazywania majątku jednostki dotyczącego przejętych starodroży

Zgodnie z załącznikiem do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2010 r.²⁶, 31 grudnia 2015 r. starodroże zostało ujęte w ewidencji środków trwałych w grupie rodzajowej pod pozycją 220, na podstawie protokołu przekazania - przejęcia środka trwałego (PT), w którym wartość początkową drogi (budowli) ustalono na 31 684 185,29 zł, wskazując jednocześnie kwotę umorzenia wyliczoną na dzień 31 grudnia 2014 r. w wysokości 4 277 365,02 zł. W tym samym dniu w ewidencji środków trwałych, na podstawie rejestrów Referatu Gospodarki Nieruchomościami, w grupie rodzajowej 036 ujęto 85 działek pod starodrożem o wartości 14 572 351,36 zł., a 10 sierpnia 2016 r. do grupy rodzajowej 036 wprowadzono pozostałe sześć działek pod starodrożem o wartości 762 415,83 zł. Łącznie do ewidencji wprowadzono 91 działek o wartości 15 334 767,19 zł. Wartość ww. działek ustalono na podstawie wykonanej w dniu 28 stycznia 2016 r. opinii biegłego rzeczoznawcy majątkowego, która została uwzględniona w zarządzeniu nr 21/2016 Wójta z dnia 3 lutego 2016 r. w sprawie zasad prowadzenia ewidencji nieruchomości przyjmowanych na stan mienia komunalnego Gminy.

Zastępca Wójta poinformował, że działki gruntu przekazane przez GDDKiA nie zostały zaewidencjonowane w księgach rachunkowych w miesiącu przekazania, z uwagi na konieczność weryfikacji w GDDKiA ich stanu formalno-prawnego. Działania Referatu Gospodarki Gruntami w tym zakresie, doprowadziły do przekazania Gminie w dniu 9 grudnia 2015 r. zweryfikowanego przez GDDKiA wykazu nieruchomości pod starodrożem. W okresie od 17 do 21 grudnia 2015 r., 85 działek zostało wprowadzonych do rejestru mienia komunalnego. W dniu 21 grudnia 2015 r. wydruki poszczególnych nieruchomości przekazano do Referatu Wydatków Budżetowych (dalej: Referat Wydatków), który wprowadził 85 działek do ewidencji środków trwałych. Sześć pozostałych działek o numerach: 61/9, 61/11, 61/13, 77/23, 64/5 i 78/17 położonych w Złotkowie, m.in. w związku z nieuregulowanymi granicami nieruchomości przeznaczonymi do przekazania przez GDDKiA, zostało wydzielonych 9 lipca 2016 r., a 10 sierpnia 2016 r. ww. działki wprowadzono do ewidencji środków trwałych.

(dowód: akta kontroli str. 646-697)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Zarządca drogi nie prowadził dla starodroża dziennika objazdu dróg, o którym mowa w § 9 ust. 1 pkt. 2 rozporządzenia w sprawie ewidencji dróg. Zgodnie z § 11

²⁵ W sprawie trybu sporządzania informacji oraz gromadzenia i udostępniania danych o sieci dróg publicznych, obiektach mostowych, tunelach oraz promach (Dz. U. Nr 67, poz. 583).

²⁶ W sprawie Klasyfikacji Środków Trwałych (dalej również: KŚT); Dz. U. Nr 242 poz. 1622, uchylone z dniem 1 stycznia 2017 r.

ww. rozporządzenia, dziennik objazdu dróg prowadzi właściwy zarządca drogi oddzielnie dla każdej kategorii drogi.

Wójt wyjaśnił, że pracownicy Urzędu na bieżąco monitorowali stan dróg będących w zarządzie Gminy, w tym ul. Obornickiej. Objazdy dróg prowadzono z częstotliwością zapewniającą właściwą kontrolę ich stanu. Wyjazdy te były każdorazowo odnotowywane w książce wyjść służbowych. Dodał, że stwierdzone usterki były bezzwłocznie zgłaszane odpowiednim służbom. Wójt podkreślił, że zgodnie z praktykowaną w Urzędzie interpretacją przepisów, wykonywanie ww. czynności było wystarczające, aby uznać, że na drogach gminnych są prowadzone objazdy.

(dowód: akta kontroli str. 426)

NIK wskazuje, że nieprowadzenie dziennika objazdu drogi nie sprzyjało transparentności podejmowanych w tym zakresie działań i utrudniało ich weryfikację.

2. Zarządca drogi, z wnioskiem do Zarządu Województwa o nadanie numeru przejętej w grudniu 2014 r. ul. Obornickiej wystąpił dopiero 31 stycznia 2018 r. Zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 2 i ust. 3 rozporządzenia w sprawie ewidencji dróg, rejestr numerów nadanych drogom prowadzi m.in. zarządy województw, odrębnie dla dróg powiatowych i gminnych, a aktualizowania rejestru dokonuje się na wniosek właściwego zarządcy drogi.

Wójt potwierdził datę wystąpienia z ww. wnioskiem nie podając przyczyn, w wyniku których nastąpiło to dopiero po ponad trzech latach.

(dowód: akta kontroli str. 426, 704-714)

3. Zarządca drogi nie opracował projektów planów rozwoju sieci drogowej, do czego był zobligowany art. 20 pkt 2 ustawy o drogach. Wójt potwierdził, że Gmina nie posiadała odrębnego planu rozwoju sieci drogowej, dodając, że w jego ocenie, elementy tego planu były ujęte w planie finansowym.

(dowód: akta kontroli str. 457-458)

NIK wskazuje, że zgodnie z art. 35 przywołanej ustawy, do Wójta należało okresowe weryfikowanie tego planu i przekazywanie go, niezwłocznie po sporządzeniu, organom właściwym w sprawie sporządzania planu zagospodarowania przestrzennego. W tym kontekście, ujmowanie elementów planu rozwoju sieci drogowej w innych planach, nie stanowi realizacji przedmiotowego obowiązku.

4. Starodroże przekazane Gminie przez GDDKiA w dniu 19 grudnia 2014 r. wprowadzono do ewidencji środków trwałych dopiero 31 grudnia 2015 r., co naruszało art. 4 ust. 1, art. 17 ust. 1 pkt 1, art. 20 ust. 1 i art. 24 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości²⁷, w zw. z art. 3 ust. 1 pkt 1 i 15 tej ustawy. Zgodnie z tymi przepisami: m.in. gminy powinny rzetelnie i jasno przedstawiać sytuację majątkową i finansową oraz wynik finansowy; konta ksiąg pomocniczych prowadzi się w szczególności dla środków trwałych, w tym nieruchomości; do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie; księgi rachunkowe powinny być prowadzone m.in. rzetelnie, przy czym uznaje się je za rzetelne, jeżeli dokonane w nich zapisy odzwierciedlają stan rzeczywisty.

Zastępca Wójta wyjaśnił, że wpis do ewidencji środków trwałych nie był możliwy w grudniu 2014 roku, z uwagi na to, iż dokument PT wpłynął do Urzędu w dniu 31

²⁷ Dz. U. z 2017 r. poz. 2342, ze zm.

grudnia 2014 r. Po dekretacji poczty, został dostarczony do Referatu Wydatków, który zwrócił się do Referatu Komunalnego z prośbą o podanie części składowych przejmowanego majątku. W dniu 23 stycznia 2015 r. Referat Komunalny wyjaśnił, że nie posiada żadnych informacji na ten temat. Dokument PT został podpisany przez Zastępcę Wójta 22 czerwca 2015 r. W dniu 20 października 2015 r. w Gminie rozpoczęto inwentaryzację składników majątku, w trakcie, której, w celu uniemożliwienia dokonywania zapisów księgowych, zablokowano moduł do ewidencji majątku. Komisja inwentaryzacyjna ujęła przekazaną drogę, jako niedobór i wykazała ją w zbiorczym zestawieniu różnic inwentaryzacyjnych.

(dowód: akta kontroli str. 644-645)

NIK wskazuje, że w świetle treści art. 12 ust. 2 ustawy o rachunkowości wprowadzenie ww. środka trwałego do ewidencji należało w tych okolicznościach dokonać najpóźniej do 31 marca 2015 r., tj. do dnia zamknięcia ksiąg rachunkowych.

Uwagi dotyczące
badanej działalności

1. NIK zwraca uwagę, że kontrole, o których mowa w art. 20 pkt 10 ustawy o drogach dotyczą „stanu”, a nie wyłącznie „stanu technicznego” dróg – jak to ma miejsce w przypadku rocznej kontroli okresowej, ujętej w art. 62 ust. 1 pkt 1 Prawa budowlanego. Ponadto, jak to wprost wynika z treści pierwszego z przywołanych przepisów, stan dróg bada się w ich trakcie w szczególności pod kątem jego wpływu na stan bezpieczeństwa ruchu drogowego.

2. W świetle treści wzoru książki drogi ujętego w załączniku nr 1 do rozporządzenia w sprawie ewidencji dróg, informacja o przeprowadzonych okresowych kontrolach rocznych, o których mowa w art. 62 ust. 1 pkt 1 Prawa budowlanego, powinna być odnotowywana w tabeli nr 4 książki drogi – a nie w tabeli nr 5, jak to miało w Urzędzie miejsc.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości działania Gminy na rzecz właściwego utrzymania przejętej drogi.

2. Zapewnienie bezpieczeństwa i właściwej organizacji ruchu na przejętych odcinkach dróg

2.1. Organizacja ruchu na przejętych drogach

Opis stanu
faktycznego

W chwili przejmowania starodroża, stała organizacja ruchu była ustalona łącznie na jednej trzeciej jego długości, głównie na skrzyżowaniach. Do przedstawionych do zatwierdzenia projektów organizacji ruchu dołączano opinie komendanta miejskiego Policji.

Istotne braki w stałej organizacji ruchu dla starodroża spowodowały podjęcie przez Zarządcę drogi działań zmierzających do wprowadzenia zmian w organizacji ruchu, w celu usystematyzowania i uporządkowania ruchu na całym przejętym odcinku drogi. Nowe projekty organizacji ruchu powstawały na potrzeby prowadzonych inwestycji, oraz jako oddzielne opracowania, związane z uporządkowaniem istniejącego stanu i poprawą bezpieczeństwa ruchu drogowego. W dniu 2 marca 2018 r. Zarządca drogi posiadał projekty organizacji ruchu, które pokrywały ponad 80% długości starodroża.

(dowód: akta kontroli str. 715-772)

2.1.1. Zgodność organizacji ruchu z zatwierdzonymi projektami organizacji ruchu, przepisami Prawa o ruchu drogowym i rozporządzenia w sprawie znaków.

Ilość i rodzaj znaków drogowych (pionowych i poziomych), sygnałów drogowych i urządzeń bezpieczeństwa ruchu w pasie drogowym była zgodna z ilością i rodzajem znaków, sygnałów i urządzeń, ujętych w projekcie organizacji ruchu. Ich lokalizacja (w zakresie miejsca, odległości od krawędzi jezdni, wysokości nad jezdnią lub chodnikiem) była zgodna z warunkami określonymi w organizacji ruchu. Nie stwierdzono występowania w pasie drogowym starodroża znaków, sygnałów i urządzeń nieujętych w projekcie organizacji ruchu.

(dowód: akta kontroli str. 322-334)

2.1.2. Przestrzeganie wybranych warunków technicznych stosowania oznakowania pionowego i poziomego dróg oraz stosowania sygnalizacji świetlnej i urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego

Stan techniczny znaków, sygnałów i urządzeń umieszczonych w pasie drogowym starodroża był dobry. Ich odległości od innych znaków, wysokość umieszczenia tarczy znaku w stosunku do jezdni i wielkość były zgodne z normami określonymi w załącznikach do rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r.²⁸ Znaki posiadały dobrą odbłaskowość, były widoczne i stabilnie osadzone w gruncie lub na konstrukcjach wsporczych, czytelne dla wszystkich uczestników ruchu drogowego. Usytuowanie zieleni przydrożnej i reklam nie ograniczało widoczności znaków drogowych i sygnalizatorów, użytkownikom dróg na zakrętach i łukach jezdni. Zieleń i reklamy przydrożne nie zasłaniały widoczności przed skrzyżowaniami, zjazdami, wyjazdami z posesji oraz przejściami dla pieszych. Istniejącą na kontrolowanym odcinku przejętej drogi sygnalizację drogową zbudowano na podstawie zatwierdzonych przez organ zarządzający ruchem projektów organizacji ruchu. Sygnalizacje działały zgodnie z założeniami zawartymi w zatwierdzonym projekcie. Dla każdej sygnalizacji prowadzono osobny dziennik eksploatacji, w którym odnotowywano dane ewidencyjne i techniczne oraz informacje dotyczące pracy i awarii sygnalizacji. Zapewniono utrzymanie sygnalizacji w należyтым stanie technicznym i sprawności technicznej. Jej konserwacją zajmowała się firma zewnętrzna, która wszystkie czynności odnotowywała w dzienniku eksploatacji. Sterowniki sygnalizacji świetlnej tworzyły tzw. logi, w których rejestrowane były wszystkie awarie, błędy i zmiany trybów pracy. W dowolnym czasie w urządzeniach można było dokonać pomiarów ich podstawowych parametrów.

(dowód: akta kontroli str. 322-334, 772-773, 774-812, 853-859)

2.1.3. Zapewnienie bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego z uwagi na stan nawierzchni

Dobry stan nawierzchni starodroża zapewniał bezpieczeństwo uczestnikom ruchu drogowego.

(dowód: akta kontroli str. 322-334)

2.2. Bezpieczeństwo na przejętych odcinkach dróg

Zarządca drogi dysponował informacjami o liczbie wypadków i kolizji na starodrożu. W latach 2014-2017 na przejętym odcinku drogi odnotowano odpowiednio: pięć,

²⁸ W sprawie szczegółowych warunków technicznych dla znaków i sygnałów drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego i warunków ich umieszczania na drogach. Dz. U. Nr 220, poz. 2181, ze zm.

cztery, dziesięć i 18 wypadków drogowych, w których zginęły dwie osoby (jedna w 2015 r. i jedna w 2016 r.) a po pięć osób w latach 2014-2015 oraz 15 osób w 2016 r. i 30 osób w 2017 r. zostało rannych. W analogicznym okresie na starodrożu odnotowano odpowiednio: 99, 88, 109 i 103 kolizje drogowe. Informacje o wypadkach i kolizjach były analizowane pod kątem wprowadzenia zmian w organizacji ruchu w celu poprawy bezpieczeństwa jego uczestników.

(dowód: akta kontroli str. 813)

2.3. Przestrzeganie przepisów dotyczących oznakowania w trakcie robót budowlanych prowadzonych na przejętych drogach i egzekwowanie tego od wykonawców robót

Przed zajęciem pasa drogowego wykonawcy robót składali wnioski do Zarządcy drogi o wydanie zezwolenia na jego zajęcie. Wnioski zawierały informacje określone w § 1 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 1 czerwca 2004 r.²⁹, do których załączano, zgodnie z wymogiem określonym w § 1 ust. 3 tego, zatwierdzony projekt organizacji ruchu, określający sposób zabezpieczenia robót zgodnie z wymogami bezpieczeństwa ruchu drogowego. Dodatkowo wnioskodawcy dołączali: plan orientacyjny w skali 1: 10 000 lub 1: 25 000, z zaznaczeniem zajmowanego odcinka pasa drogowego (i informację o sposobie zabezpieczenia robót, jeżeli nie był wymagany projekt organizacji ruchu) oraz oświadczenia o: posiadaniu ważnego pozwolenia na budowę obiektu umieszczanego w pasie drogowym albo o zgłoszeniu budowy lub prowadzonych robót właściwemu organowi administracji architektoniczno-budowlanej, a także o zamiarze budowy przyłączy elektroenergetycznych, gazowych i telekomunikacyjnych, dla których sporządzono plan sytuacyjny.

Zezwolenia Wójta na zajęcie pasa drogowego, zgodnie z wymogami określonymi w § 2 ust. 1 ww. rozporządzenia, określały w szczególności: nazwę i siedzibę podmiotu występującego o zajęcie pasa drogowego, cel, okres i powierzchnię jego zajęcia, sposób zabezpieczenia, oraz warunki przywrócenia tego pasa do poprzedniego stanu użyteczności³⁰.

(dowód: akta kontroli str. 814-845)

2.4. Okresowe kontrole istniejącej organizacji ruchu na drogach (odcinkach dróg) objętych kontrolą, przeprowadzane przez organ zarządzający ruchem

W okresie lat 2014-2017 Starosta Poznański, jako organ zarządzający ruchem, w dniach od 14 do 28 października 2015 r., wykonał jedną kontrolę, o której mowa w § 12 ust. 5 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 23 września 2003 r. Kontrola ta dotyczyła prawidłowości zastosowania, wykonania, funkcjonowania i utrzymania wszystkich znaków drogowych oraz infrastruktury towarzyszącej na drogach zarządzanych przez Wójta; nie obejmowała jednak starodroża (ul. Obornickiej).

(dowód: akta kontroli str. 848-852)

2.5. Wnioski albo skargi związane z utrzymaniem i eksploatacją starodroża

Do zarządcy drogi wpłynęło 14 skarg i wniosków dotyczących m.in.: awarii sygnalizacji świetlnej, stanu chodników, ograniczenia prędkości, zmiany organizacji

²⁹ W sprawie określenia warunków udzielania zezwoleń na zajęcie pasa drogowego (Dz. U. 2016 poz. 1264).

³⁰ Zakres i technologia robót przywracających stan użyteczności, sposób odbioru odcinka pasa drogowego, zasady usuwania usterek i wad technicznych, powstałych w ciągu 24 miesięcy od daty odbioru pasa drogowego.

ruchu, nieusunięcia skutków kolizji na drodze, wyznaczenia przejścia dla pieszych i błędu sygnalizacji. Z powodów prawnych i techniczno-organizacyjnych, nie zrealizowano dwóch wniosków, dotyczących zakazu wjazdu na odcinek starodroża samochodów powyżej 3.5 t i ograniczenia prędkości na przejeździe drodze w miejscowości Złotniki.

Komisariat Policji w Suchym Lesie nie kierował do Zarządcy drogi wniosków dotyczących niewłaściwego stanu drogi gminnej o numerze ewidencyjnym G319341P, albo poprawy lub zmiany stanu jej oznakowania.

(dowód: akta kontroli str. 860, 862)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonane przez Gminę działania, zapewniające bezpieczeństwo i właściwą organizację ruchu na starodrożu.

3. Nadzór nad jednostkami i komórkami organizacyjnymi zarządzającymi drogami

Opis stanu
faktycznego

3.1. Nadzór nad działalnością jednostek samorządu terytorialnego, które zarządzają przejeżdżanymi drogami oraz nadzór nad działalnością komórek organizacyjnych wykonujących zadania dotyczące zarządzania drogami

Nadzór nad realizacją zadań dotyczących utrzymania i organizacji ruchu na drodze sprawował Zastępca Wójta, któremu podlegał Referat Komunalny, wykonujący czynności Zarządcy drogi. Wójt wyjaśnił, że Gmina nie wprowadziła pisemnych procedur dla zadań związanych z nadzorem nad zarządzaniem przejeżdżanymi drogami. Dodał, że dostrzegając potrzebę zwiększenia nadzoru nad starodrożem, w celu właściwego zarządzania ruchem, zmieniona została struktura komórek organizacyjnych Urzędu. W ubiegłym roku zwiększono stan etatowy Referatu Komunalnego i wprowadzono nowe stanowisko, któremu przypisano zadania związane z organizacją ruchu drogowego. Wójt wyjaśnił, że starodroże nie zostało oddzielnie objęte rejestrem ryzyk, natomiast w rejestrze ryzyk Referatu Komunalnego zdefiniowano cele i zadania (utrzymania dróg gminnych i oznakowania pionowego i poziomego) oraz ryzyka (niewystarczające środki finansowe do występujących potrzeb, zmienność warunków pogodowych, stan techniczny i wiek urządzeń) dla wszystkich dróg gminnych, w tym dla starodroża. Dodał, że Referat Komunalny, który zarządzał drogami, podlegał kontroli zarządczej zgodnie z zarządzeniem Nr 15/2011 Kierownika Urzędu Gminy z dnia 28 lipca 2011 r.³¹ W ramach kontroli zarządczej w 2016 r. Referat Komunalny stworzył plan działalności komórki, ujmując w swoich zadaniach bieżące utrzymanie dróg gminnych, w tym ul. Obornickiej.

(dowód: akta kontroli str. 642, 863, 865-866, 867-918)

³¹ W sprawie ustalenia zasad i organizacji kontroli zarządczej w Urzędzie Gminy w Suchym Lesie.

3.2. Audyt wewnętrzny

Obszar związany z zarządzaniem drogami został ujęty w planach strategicznych działania audytu wewnętrznego, jednak nie był objęty planem rocznym. W latach 2015-2017 ww. zagadnienia nie były także przedmiotem kontroli wewnętrznej w Urzędzie.

(dowód: akta kontroli str. 920, 922)

3.3. Kontrole zewnętrzne, wnioski, interpelacje, zapytania ze strony radnych

Sprawy organizacji ruchu na drogach zarządzanych przez Gminę nie były przedmiotem ocen Wojewody Wielkopolskiego - organu nadzorującego zarządzanie ruchem na drogach, ani jego rozstrzygnięć w sprawach spornych dotyczących istniejącej lub projektowanej organizacji ruchu.

Zagadnienia związane z zarządzaniem przejętą drogą nie były też przedmiotem kontroli zewnętrznych ani komisji Rady Gminy.

Komisja Bezpieczeństwa i Porządku Publicznego Rady Gminy przedstawiała Wójtowi wnioski odnoszące się do starodroża. Dotyczyły one: synchronizacji cykli świateł na skrzyżowaniach, wykonania oświetlenia przejścia dla pieszych przy skrzyżowaniu ulic Obornickiej i Nektarowej oraz budowy pieszojezdni przy skrzyżowaniu ul. Obornickiej i Bogusławskiego. Ww. wnioski zostały uwzględnione i zrealizowane.

(dowód: akta kontroli str. 643, 924, 926-936)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność Wójta w zakresie wykonywania przez niego nadzoru nad komórką organizacyjną wykonującą zadania dotyczące zarządzania drogami.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli³², wnosi o podjęcie działań w celu:

- 1) założenia książki objazdów dla starodroża,
- 2) opracowywania projektów planu rozwoju sieci drogowej, o których mowa w art. 20 pkt 1 ustawy o drogach.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Poznaniu.

³² Dz. U. z 2017 r., poz. 524.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Poznań, dnia 9 marca 2018 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Poznaniu

Kontroler
Zbigniew Truszkowski
specjalista kontroli państwowej

Dyrektor
z up. Grzegorz Malesiński
wicedyrektor

.....
podpis

.....
podpis